

Adrie en Wim Veldhuizen

Van een grupstal met weidegang verhuisden Wim en Adrie Veldhuizen acht jaar geleden naar een ligboxstal met robot zonder weidegang. De productie steeg explosief.

Aantal koeien:	63
Aantal stuks jongvee:	45
Grondgebruik:	35 ha gras, 6,5 ha mais
Jaarproductie:	ca. 770.000 kg melk
Rollend jaargemiddelde:	4,06 12.490 4,08 3,42

Met 55 hoogproductieve koeien zit de robot vol en dus hebben de dieren veel ruimte tot hun beschikking

Wim Veldhuizen: 'Bij gras heb je meer mogelijkheden om te optimaliseren dan bij mais'

Tot vier cijfers achter de komma

Streven naar een zo gezond mogelijke koe en de rest komt vanzelf. Dat is de nuchtere analyse van de precisieboeren Wim en Adrie Veldhuizen van hun indrukwekkende bedrijfskengetallen. Door een stijgende melkproductie daalt het aantal koeien en passeert dit jaar circa 770.000 kg melk de robot.

tekst **Florus Pellikaan**

Het grasrijke rantsoen heeft zonder bijproducten toch een hoge energiedichtheid

Jaarlijks passeert 770.000 kilo melk de robot

Twee jaar achter elkaar exact hetzelfde dve en slechts een vcm-verschil van 9 in de lasagnekuil van de eerste en tweede snede. De haast identieke kuilen in twee toch heel verschillende jaren vallen direct op. Van 'toeval' of 'geluk' willen de makers van de kuilen Wim (56) en Adrie (54) Veldhuizen uit Voorthuizen niet weten. 'Voor geluk moet je heel veel doen. Dat komt niet zomaar aanwaaien, ook hier niet', vertelt Wim Veldhuizen met een glimlach.

De melkveehouders leven voor en met hun koeien en vertellen gepassioneerd, maar ook bescheiden over hoe ze hun bedrijf runnen. 'Een gezonde koe staat voor ons voorop. En dan volgt de rest vanzelf. Vorige week belde de dierenarts hoe het ging, omdat we al twee maanden geen medicijnen hadden besteld', vertelt Wim. 'Maar daarvoor stellen we wel heel hoge eisen aan de verzorging van de koeien. Het is een kwestie van fijnslijpen, soms met maar vijf kilo soja voor het hele koppel. We zijn ervan overtuigd dat we de maximale productie per koe nog niet hebben bereikt', meent Wim Veldhuizen en verwijst naar hun nummer-8-positie in de mpr-statistieken van afgelopen jaar. Ze combineren die productie ook nog als enige in de top tien met een tussenkalftijd onder de 400 dagen, namelijk 397 dagen.

Kuil in drie weken wisselen

De veehouders boerden tot acht jaar terug met 43 koeien op een grupstal in Barneveld, maar werden uitgekocht voor natuur. 'We wilden het liefst in de omgeving blijven en een niet te groot bedrijf hebben, omdat we door onze secure werkwijze graag zo veel mogelijk werk zelf doen', aldus Adrie Veldhuizen. Op de huidige locatie sloopten ze de meeste gebouwen en trokken een nieuwe ligboxenstal op met ruimte voor 80 melkkoeien en een robot. In de stal valt de ruimte die de koeien heb-

ben, direct op. Wim: 'Er werd destijds gezegd dat 65 tot 70 koeien per robot kan, maar door efficiënt een gezonde veestapel te melken komen wij met de huidige productie niet verder dan zo'n 55 koeien achter de robot. Het is een luxeprobleem, want met dit jaar circa 770.000 liter melk zitten we aan de limiet van de robot.' De hoge productie per koe komt volgens de veehouders tot stand door heel veel details goed te doen. 'We zijn op dit moment bijvoorbeeld van graskuil aan het wisselen, daar doen we minstens drie weken over. Ook voegen we tijdelijk een buffer met gisten aan het rantsoen toe. Het duurt namelijk zes weken voor een koe zich volledig aangepast heeft aan een nieuwe kuil, dat moet je zorgvuldig aanpakken', somt Wim op.

Koeien moeten herkauwen

De melkveehouders hebben met 9,5 kilo droge stof graskuil ten opzichte van 6 kilo snijmais een substantieel aandeel gras in het rantsoen. 'Een koe is een herkauwer, daar past gras goed bij. Bovendien heb je met gras veel meer mogelijkheden om te optimaliseren, zowel met bemesting als ook tijdens het inkuilen en bewaren', verwijst Wim naar de lasagnekuil met 975 vcm. 'En je benut het eiwit van het eigen bedrijf veel beter met gras.'

De melkveehouders zijn ook fan geworden van de lasagnekuil met de eerste en tweede snede. 'In de zomer is het even meer werk, maar die energie krijg je dubbel en dwars terug. Je hebt een constanter product met twee grassoorten die vaak goed bij elkaar passen.'

Naast gras en mais maakt ook 1,2 kilo fijnstengelig roodzwenk graszaadhooi onderdeel uit van het rantsoen. Net als 1 kilo product soja, 1 kilo bestendige raap, 1 kilo sojahullen, 1 kilo maismeel en 100 gram Bergafat – een plantaardig vet uit palmolie – om de energiedichtheid van het

rantsoen te vergroten. Ook 150 gram mineralen met Omnigen om de weerstand van de koeien te verhogen gaat in de voermengwagen. Aangevuld met krachtvoer in de robot en krachtvoerbox ligt het verbruik op 31 kilo per 100 kilo melk. Daar staat volgens de berekening van De Heus Voeders wel een voersaldo van 2253 euro tegenover, waar het gemiddelde bedrijf met dezelfde intensiteit op 1844 euro zit. In november zit het voersaldo door de melkprijsverhoging alweer op 7,35 euro per koe per dag.

Op het mengen van het rantsoen in de voermengwagen zijn de veehouders ook erg kritisch. 'De koeien moeten herkauwen, niet de voermengwagen. Door lang mengen beschadig je de celwanden, daarom is zes minuten mengtijd bij gehakseld gras voldoende.' Ook worden de kuilen elke dag na het voerladen toegedekt om uitdroging of natregenen te voorkomen. En aan zowel het gras als de mais voegen de melkveehouders het inkuilmiddel Bonsilage toe. 'Bij broei zie je de voederwaarden zo van het erf af rollen, daar moet je tegen durven investeren.'

Geen witblauwe

Een belangrijke stap in het optimaliseren van de diergezondheid is ook de aanpak van de jongveeopfok. 'Door de jaren heen zijn we veel secuurder geworden en dat zie je terug. In plaats van twee keer 2 liter melk voeren we nu vier keer 1,25 liter melk. In de natuur drinkt een kalf ten slotte ook meerdere keren per dag een kleine hoeveelheid', vertelt Adrie.

Alle kalverhokjes zijn genummerd, net als de emmers en de voerbakjes om kruisbesmetting te voorkomen. De biest voor twee pasgeboren kalfjes staat in de koelkast en een bordje vertelt welke giften er al zijn gegeven. 'Ook streven we ernaar een hokje minimaal veertien dagen leeg te laten nadat er een kalfje in heeft geze-

Acht jaar geleden vond een bedrijfsverplaatsing naar de huidige locatie plaats en werd er een nieuwe ligboxenstal gebouwd

In de 165 jaar oude schaapskooi zijn twee appartementen gesitueerd

ten. Bij al deze verbeteringen merk je dat je steeds een stapje verder richting het optimale komt. Het is werken tot vier cijfers achter de komma.'

Terug naar de hoeveelheid melk die de robot passeert en waarmee het echtpaar Veldhuizen steevast in de top vijf van het Lely-servicepunt staat. 'Om de capaciteit van de robot maximaal te benutten melken we een vaars een week met de minimelker. Hierdoor is ze goed gewend aan het melken en voorkom je die typische lopers die tig keer door de robot komen', vertelt Wim. 'Ook een meerderekalfskoe melken we zolang als je de melk moet separeren met de minimelker, zodat de robot geen capaciteit verliest met reinigen.' Het aantal melkingen ligt actueel op 3,2 en de vrije tijd van de robot op 12 procent. Ook wat fokkerij betreft let Veldhuizen op kenmerken als melksnelheid om de capaciteit van de robot hoog te houden. Witblauwe kruisingsstieren gebruiken de melkveehouders niet. 'Gezond afkalven is erg belangrijk voor de opstart van de nieuwe lactatie. Met Belgisch witblauw vinden we het risico op een langere draagtijd of een zwaar kalf te groot. Die vijftig of honderd euro voor het witblauwe kalf heb je met de melk snel terugverdiend.'

Wim en Adrie zien het als een sport om koesignalen snel op te vangen en direct te reageren. 'Laatst zakte een koe met 62 liter melk terug naar 57 liter. Ik heb haar direct opgezocht en ze bleek iets kreupel te lopen. Vanwege een drukplekje heb ik haar op een blokje gezet en de volgende dag zat ze weer op het oude niveau.'

Vastbesloten te overleven

Om de graskwaliteit op een zo hoog mogelijk niveau te krijgen, gaan de koeien sinds de nieuwe locatie niet meer naar buiten. 'We hebben bij de bouw een beweidingspoort geïnstalleerd, maar die is nooit gebruikt, omdat het eerste seizoen binnen zo goed beviel. Een constante kwaliteit van schoon voer bereik je alleen door de koeien binnen te houden. Men heeft het altijd over maaien in dienst van beweiden, maar dat komt de kwaliteit van het kuilgras niet ten goede', klinkt Wim stellig. 'We zijn onlangs door de melkfabriek benaderd of we volgend jaar willen gaan weiden. Ik heb geantwoord dat we er pas bij een melkpremie van vijf cent per kilo melk over gaan nadenken. Wij schatten het verlies bij weiden namelijk op zo'n 6000 euro. Het kost niet alleen productie, maar ook veel robotcapaciteit.'

Voor het maatschappelijke aspect van weiden sluiten de veehouders hun ogen niet. 'We hebben hier in de 165 jaar oude schaapskooi twee appartementen gemaakt en bieden gasten een rondleiding aan. Wanneer je de nadelen van weiden bij 35 graden of in de stromende regen in combinatie met onze bedrijfsvoering benoemt, snappen ze vaak wel waarom we ze binnenhouden', vertelt Adrie.

Over bed and breakfast in de appartementen gesproken, afgelopen jaar werd dit door de slechte melkprijs zelfs de eerste tak van het bedrijf. 'Ieder jaar stijgt de bezetting een beetje en we zitten nu zo tussen de 60 en 65 procent. Het voordeel van de B&B is dat we nu gewoon samen op het bedrijf kunnen zijn en ik ook kan helpen bij het melken van een vaars of het schudden van het gras', vertelt Adrie.

Over de toekomst zijn de melkveehouders allerm minst negatief. 'We zijn vastbesloten bij de overlevers te horen en nog zeker vijftien jaar door te boeren. En als we door wetgeving wat moeten inkrimpen, dan verkopen we koeien, maar we gaan niet minder brok voeren. Dat past niet bij streven naar een optimale gezondheid van de koeien. En eventueel kopen we er rechten bij, want de robot moet volblijven.' |

Kalverboxen, emmers en voerbakjes zijn genummerd om kruisbesmetting te voorkomen

Om geen robotcapaciteit te verliezen worden vaarzen met het oog op gewinning de eerste week met de minimelker gemolken

